

# Kaie Kõrb ja Toomas Edur m

## KAIE KÕRB: «Ärkasin hommikul kell viis. Jah - ol

• NATALY KOPPEL  
nataly.koppel@ohtuleht.ee

«Ärkasin hommikul kell viis, sõitsin Öismäelt vanalinna ja kell seitse olin juba stange all. Jah - olin fanatt!» meenutas Kaie Kõrb oma kooliskäimist eile Tallinna balletikooli avatud uste päeval. Tema lõpetas selle kooli üle kolmekümne aasta tagasi.

«Taatsin õhtul varem magama minna, lootes, et siis tuleb hommik kiiremini ja saab trenni minna,» jagus Kaie Kõrbil entusiasmi varajasest lapsepõlvest peale. «Ainult niimoodi saab tantsijaks, kui annad endast mitte sada protsenti, vaid lausa kakssada!» on ta veendunud, et balletis ei tohi endale allahindlust teha. Tulevane priimabaleriin treenis kuus päeva nädalas ja tema päevad lõppesid vahel alles kell pool üheksa õhtul. Praegu on lapsed majas tavaliselt kella kuueni või poole seitsmeni, laupäev ja pühapäev on neil vabad.

«Kooli ajal jõudsime veel kõik etendused ka ära vaadata, trepi peal istudes. Lemmikud olid meie õpetaja Tiiu Randviiru tükid,» meenutab Kõrb.

räägib Kõrb, kes sõitis koos klassikaaslastega Hageri kanti maa-majja sünnipäeva pidama. «Maal küpsetasime kaneelisaiu, käisime saunas ja pidasime pidu,» kujunes sellest tema üks meeldejäävamaid sünnipäevi hoolimata sellest, et ees ootas karistus. «Kooli kunstiline juht oli maruvihane ja kõik saime käskkirjad,» meenutab Kõrb mineviku vempu.

### Diskol käimisi kooli ajal ette ei tulnud

Kui Kaie Kõrbi klassis oli algul kuus poissi ja kuus tüdrukut, siis üheksandaks klassiks tehti selekteerimine ning eesti rühmast jäid alles vaid Kaie ja veel üks poiss, kes liideti vene klassiga. «Ma ei osanud siis veel üldse vene keelt ja konspekterisin nii, nagu kuulsin. Näiteks balletiajaloo tunnis itsitati minu üle ja näidati näpuga. Olin see lammast, kelle üle naerdi,» avameelitseb Kõrb. Oma sõnul sai ta keele selgeks alles siis, kui nad hakkasid reisima ja teistes riikides esinema.

Erilise soojusega meenutab ta eesti keele tunde, kus peale tema käis veel ainult üks poiss. «Eesti keele õpetaja oli omast ajast ees ning pidas tunde vabas vormis - kohvi ja küpsistega,» oli ka nõukogude ajal erandeid





«Kooli ajal jõudsimel veel kõik etendused ka ära vaadata, trepi peal istudes. Lemmikud olid meie õpetaja Tiit Randviiru tüki,» meenutab Kõrb.

## Sünnipäeval lasti klassiga koolist jalga

Ehkki koolis oli kõva distsipliin ja päevast päeva tehti rasket tööd, osati elust rõõmu tunda ja naljagi visata. «Meile tundus, et meil on liiga palju ajalootunde, ning kirjutasime tahvlile – Tallinna Koreograafiakool ajaloo kallakuga,» naerab baleriin. «Ma ei mäleta, mis kursusel ma täpselt õppisin, kui minu sünnipäev ehk 1. aprill sattus laupäevale. Muidugi oli sel päeval kaks ajalootundi. Otsustasime terve klassiga jalga lasta ja jätsime klassiuksele kirja, et esimest kursust koolis ei ole – aprill,»

«Eesti keele tundel, kus peale tema käis veel ainult üks poiss. «Eesti keele õpetaja oli omast ajast ees ning pidas tunde vabas vormis – kohvi ja küpsistega,» oli ka nõukogude ajal erandeid.

Klassikaaslased said omavahel hästi läbi ning klassiõhtutel oli ikka hetki, kui poisid vaatasid tüdrukutele silma ja vastupidi. «Kuid sellega kõik lõppeski, mingeid privaateid kokkusäämis ja diskol käimisi polnud. Meil ei olnud selleks aega ega võimalusi, olime koolis kogu aeg rakked ja distsipliin oli range,» kinnitab Kõrb.

«Ma ei puhanud kunagi. Õnneks ei ole mul sellise trenni juures suuri terviseprobleeme olnud. Traumadest olen pääsenud ilmselt tänu sellele, et olen osalenud pidevalt eri etendustes, kus tuleb teha erinevaid liigutusi, ega koorma ühte ja sama liigest järjest liiga kaua.»



**TÕELINE TANTSUKOOL:** «See kool on eriline – see on eliitkool! Ainus professionaalset balleti Tallinna balletikooli avatud uste päeval oma õppeasutust. «Tooge

# TOOMAS EDUR: minu tungi balletikooli ei peatata

**«Nelja-aastaselt, kui ema mind teatrisse viis, sain kohe aru, et tahan lavale! Isegi nõrk tervis ei peatanud mind,» meenutab Edur hetke, kui otsustas, et ei saa tantsuta elada.**

«Veel lapsepõlves lugesin läbi elulooramatut Läti kuulsast tantsijast Märis Liepast, kellel oli samuti nõrk tervis, kuid ta tegi enda kallal kõvasti tööd ja sai ülitugevaks inimeseks. See raamat andis mulle võimsa tõuke ja süstis minusse usku, et inimene saab ise oma elu kujundada ning isegi terviseprobleemid on ületatavad, peab vaid ise kõvasti tööd tegema,» usub Edur, kellel oli samuti lapsepõlves nõrk tervis.

«Tervisega olid pidevad probleemid ja kõht valutab, kiirabi käis meil tihti kodus. Ma ei saanud lasteaiaski peaaegu üldse

käia, sest olin kogu aeg haige,» räägib ta ja lisab, et esimesel aastal, kui ta tahtis koreograafiakooli sisse saada, ei võetud teda vastu just nõrga tervise pärast. «Mul avastati südamepuudulikkus ja arst arvas, et balletikool on minu jaoks ohtlik. Veetsin pool aastat haiglas tablette süües, kuid järgmisel aastal sain ikkagi kooli sisse,» oli Eduri tantsusoov hirmust suurem.

«Kooliajal väänasin munakiviteel käies hüppeliigesest jalga, hiljem on seda juhtunud ilmselt 50 korda. Aga kui nüüd väänan, siis lükkab lihtsalt kõõluse tagasi oma kohta,» naerab Edur.

Tulevasel Eesti rahvusballleti juhil oli küll võimalus Moskvasse õppima minna, kuid ta otsustas jääda oma kodulinna Tallinna. «Usaldas inimesi, kes õpetajaid ja uskusin, et kui olen ise piisavalt tugeva tahtejõuga ja töökas,



**«Mulle meeldib, kui keegi mind tagant sunnib, lükkab, paneb pingutama, ei lase koha peal seista, kritiseerib.»**

Toomas Edur räägib, mis teda liikuma paneb

saan ka siin hea hariduse. Kõik oleneb inimesest endast!» on Edur kindel, et igaüks on oma õnne sepp. «Moskvas oleks ilmselt praktikavõimalused suuremad olnud, kuid jäin siia, õppisin kaheksa aastat ja ei kahetse midagi.»

Meelde jäävad pedagoogid olid Toomas Eduril Tatjana Kask ja armeenlane Frunzik Stepanjan. «Nad olid nõudlikud, loogilised ja suutsid asjadest huvitavalt ning eri vaatevinklist rääkida. Frunzik oli päris karm õpetaja, Kask oli omakorda terava keelega ega valinud väljendeid. Aga nii peabki – teismeliste jaoks tuleb rääkida nii, et asjad jõuaks kohale, suhtuma nendesse kui võrdväärsetesse inimestesse,» soovib Edur.

«Mina meenutan siia, mida õpetajad mulle rääkisid. Need ei olnud lihtsad õpetussõ-

nad – see oli elufilosoofia, mida ei lähe vaja mitte ainult laval või trennis, vaid ka elus,» hindab ta koreograafiakoolis saadud kogemusi.

Eduri sõnul ei hellitata balletikoolis kedagi ja see ongi tema arvates õige lähenemisviis: «Kask ikka rääkis, et kolm korda nädalas tuleb nii kõvasti trenni teha, et sind lausa kantakse saalist välja. Nädalas oli meil tavaliselt kuus õppepäeva,» meenutab Edur ja lisab, et balletit on nagu tippisport, kus tuleb anda endast maksimum.

«Mulle meeldib, kui keegi mind tagant sunnib, lükkab, paneb pingutama, ei lase koha peal seista, kritiseerib – kõik see koos paneb inimest arenema ja pingutama,» on balletilegend veendunud. «Tänapäeva inimesed jäävad aina nõrgemaks, sest elu on liiga mugav. Kõik sõida-



# teenutavad kooliaega

in fanatt!»

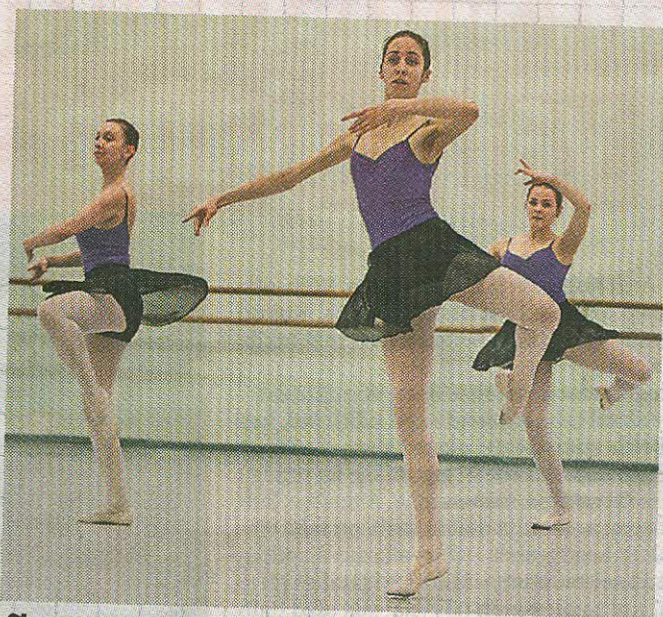


## Balletikooli soovijate arv on tänavu kasvanud

Kaie Kõrb rääkis eile Tallinna balletikooli avatud uste päeval, et huvi balleti õppimise vastu on suurenenud ning mitmed õpilased on viimastel aastatel olnud rahvusvahelistel konkurssidel väga edukad.

«Kui üle-eelmisel aastal käis meie kooli sisseastumiskatsetel umbes 40 last, siis eelmisel aastal küündis see arv juba seitsmekümneni,» lausus Kaie Kõrb. «Hea meel on ka tõdeda, et nii eesti kui vene peredest on väikesi balletihuvilisi enam-vähem võrdselt. Kindlasti on siin suur mõju rahvusvaheliselt palju tuntust kogunud Eesti balletitantsijatel Aga Oksal ja Toomas Eduril. Nemad on paljudele balletiõpilastele eeskujuks ning hea näide sellest, et ka väikesest Eestist võivad sirguda balletimaailma superstaarid.»

Kõrb kiitis oma praegusi õpilasi: Marita Weinrank võitis mainekal Grasse'i balletivõistlusel Prantsusmaal kuldmedali, Marjana Fazullina aga Itaalias tantsuvõistlusel pronksmedali ning jõudis Berliiniski nelja parema hulka.



## Õpetajad ei taha senisest õppehoonest ilma jääda

Tallinna balletikool, mis 1992. aastani kandis Tallinna koreograafia-kooli nime, tegutseb 1965. aastast peale vanalinnas Toom-Kooli 11. Enne seda olid koolil ruumid Laial tänaval suures korteris. Toom-Kooli maja on uhke ning pedagoogide arvates erilise aura ja ajaloo-ga, kuid vajaks ruumide uuendamist ja uut mööblit. «Remondi-plaanid on olemas, aga kuna haridusministeeriumis on arutlusele küsimus, kas me jääme siia majja või mitte, siis on maja renoveerimine õhku jäänud,» selgitas kooli direktress Kaie Kõrb.

Sel õppeaastal on toimunud siiski ka üks positiivne muudatus - õppeklassides on nüüd olemas internet. Ka õpetajate palka suurendati uuel aastal - täiskohaga pedagoog saab nüüd brutopalgaks 740 euro asemel 800 eurot.

haridust andev kool Eestis,» kiitis direktress Kaie Kõrb eile, eile ka poisse juurde, neist on kõvasti puudus!» TIINA KÕRTSINI

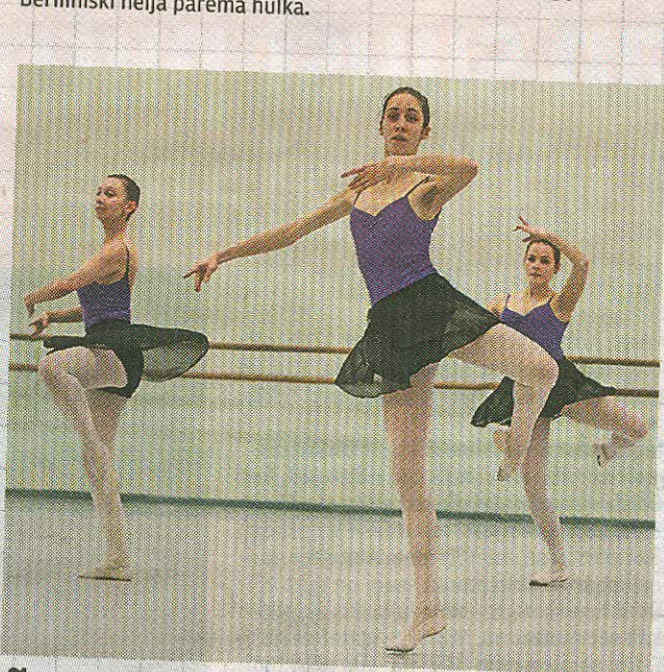
# ud isegi südamehaigus







«Haridust andev kool Eestis,» kiitis direktress Kaie Kõrb eile, «illega ka poisse juurde, neist on kõvasti puudus!» TIINA KÕRTSINI



## Õpetajad ei taha senisest õppehoonest ilma jääda

Tallinna balletikool, mis 1992. aastani kandis Tallinna koreograafia-kooli nime, tegutseb 1965. aastast peale vanalinnas Toom-Kooli 11. Enne seda olid koolil ruumid Laial tänaval suures korteris. Toom-Kooli maja on uhke ning pedagoogide arvates erilise aura ja ajaloo-ga, kuid vajaks ruumide uuendamist ja uut mööblit. «Remondi-plaanid on olemas, aga kuna haridusministeeriumis on arutlusel küsi-mus, kas me jääme siia majja või mitte, siis on maja renoveerimine õhku jäänud,» selgitas kooli direktress Kaie Kõrb.

Sel õppeaastal on toimunud siiski ka üks positiivne muudatus - õppeklassides on nüüd olemas internet. Ka õpetajate palka suurendati uuel aastal - täiskohaga pedagoog saab nüüd brutopalgaks 740 euro asemel 800 eurot.

# Uud isegi südamehaigus

«Täna on töle või poodi autoga, õhtul vajutakse mugavalt tugitooli,» ei kiida Edur passiivset elustiili heaks.

## Dieeti ei pidanud keegi

Distsipliin oli koolis kõva ning esimene tund algas tavaliselt 8.15. «Minu jaoks algas päev kõva jooksmise ja rühkimisega Toompeale, sest kool asus just nimelt seal. Õppetöö kestis tavaliselt kella kolmeni, vahel viieni õhtul. Vanemates klassides harjutati repertuaari ka õhtuti,» räägib Edur.

Tema sõnul ei pidanud tantsijad tollal mingeid dieete: «Toidupoodides lihtsalt polnud midagi. Sõime seda, mida saada oli, näiteks kartulit. Banaanidest ei teadnud siis keegi midagi. Magusat ostime siis, kui raha oli. Usun, et sellise kõva füüsilise töö

puhul polegi vaja söömist piirata, trenn teeb niikuinii oma töö ja kalorit kaovad iseenesest.»

Edur mäletab hästi «Pähklipureja» esietendust, kus ta tantsis kahe tüdrukuga. «Närv oli sees, aga tahtsin hirmsasti lavale saada. Tavaelus olen ma suhteliselt tagasihoidlik inimene, kuid lavale saades annan endast kõik ja rohkemgi veel. Olen esinejatuüp ja tantsin isegi trennisalis olles, nagu oleks ma puupüsti rahvast täis saali ees,» naerab ta.

Eduril pole meelest läinud ka lõpuetendus «Uinuv kaunitar», mida tantsiti terve klassiga, viie tüdruku ja viie poisiga. «Tatjana Kask, kes elas siis juba Moskvas, tuli seda vaatama ja ütles, et meie tants oli Moskva Suure Teatri vääriline,» jäi Edur kooli viimase etendusega ülimalt rahule.

Konkurentsi klassikaaslaste vahel oli tunda, kuid otseselt ei loopinud keegi kellelegi kaikkaid kodaratesse. Poiste ja tüdrukute vahel tekkis tema mäletamist mööda ka romaane. Toomas Eduri tulevane abikaasa Age Okski õppis temaga ühes klassis. «Hakkasime Agega kura-meerima teisel kursusel,» meenutab Toomas. Kõik algas ühistest etendustest ja tema ettepanekust, et saadab Age Maneeži tänavale internaati. «Hiljem juba abiellusime ja sõitsime Inglismaale.»

**VÕIMETE PIIRIL:** «Nõukogude ajal oli ballett ülimenukas, sest võimude jaoks oli kaunis inimkeha kui eksporditav, mida läänemaailmale demonstreerida,» ütleb Toomas Edur. ERAKOGU

